

органічних відходів, газу каналізаційно-очисних станцій, біогазів, та вторинні енергетичні ресурси, до яких належать доменний та коксівний газ, газ метан дегазації вугільних родовищ, перетворення скидного енергопотенціалу технологічних процесів .

Відповідно до «Енергетичної стратегії України зеленого тарифу строк дії якої був до 2035 р. » [3] , передбачав освоєння нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії розглядається як важливий фактор підвищення рівня енергетичної безпеки та зниження антропогенного впливу енергетики на довкілля. Але втратив чинність, постановою НКРЕ (Національної комісії регулювання електроенергетики) від 22.01.2009 № 32 «Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності», від 16.07.2009 № 828 «Про затвердження змін до Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності» та від 22.09.2011 № 1587 «Про внесення змін до Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності». [4]

Україна має ресурси для розвитку відновлюваної енергетики – річки з потужним гідрологічним енергетичним запасом, гори та морські узбережжя для встановлення вітрових агрегатів, сонячний період в році. Все це у поєднанні із сприятливим законодавством та «зеленими» настроями суспільства дасть змогу Україні посісти вагоме місце серед передових країн світу.

Література:

1. Про енергозбереження : Закон України від 01 липня 1994 року №74/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №30. – Ст.283
2. Про альтернативні джерела енергії : Закон України від 20 лютого 2003 р. № 555IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №24. – Ст.155
3. Про затвердження Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу для суб'єктів господарської діяльності : Постанова Національної комісії регулювання електроенергетики України від 22 січня 2009 р. № 32 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1957-12>

СТИМУЛЮВАННЯ ДО ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ В УКРАЇНИ

Є. О. ДАВИДОВ, студ.

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Україна має багатий природний потенціал і сприятливі умови щодо виготовлення електроенергії, отриманої від альтернативних джерел. В умовах постійних заборгованостей перед Міжнародним Валютним Фондом та загальною несприятливою економічною ситуацією в державі доцільним є знаходження шляхів економії. Також варто зазначити, що враховуючи європейський напрям розвитку країни, стимулювання суб'єктів

господарювання до альтернативної електроенергетики сприятиме створенню відповідної екологічної репутації країни на міжнародному ринку.

Проблема виснаження ресурсів та погіршення екологічної ситуації, що призвела до кліматичних змін, диктує необхідність соціальної відповідальності користувачів. Тому на рівні законодавства європейських країн, а також України прийняті відповідні закони та інші нормативні документи щодо переорієнтування на альтернативні джерела електроенергії, а головне – відновлювальні, такі як енергія вітру, сонця, води.

У зв'язку з обмеженістю ресурсів та обумовлених технологічних процесів щодо їх видобутку зростає вартість одиниці палива. Найбільш поширеним джерелом виготовлення електроенергії в Україні є теплоелектростанції (ТЕС), що використовують як паливо вугілля. Металургійні заводи споживають найбільшу частку електроенергії, і відповідно найбільше забруднюють атмосферу шкідливими викидами процесу горіння.

Правове регулювання щодо використання альтернативної електроенергетики здійснюється такими законами України, як: «Про альтернативні джерела енергії», «Про електроенергетику», «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів», а також підзаконними нормативно-правовими актами, спільними для всіх відновлювальних джерел енергії, наприклад, постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики: «Про встановлення «зеленого тарифу» для окремих об'єктів альтернативної енергетики на певний період часу», «Про затвердження Порядку формування та ведення реєстру об'єктів електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії», «Про затвердження примірних договорів, які укладаються із суб'єктами господарювання, що виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії», тощо.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про альтернативні джерела енергії» альтернативні джерела енергії – це відновлювані джерела енергії, до яких належать енергія сонця, вітру, геотермальна, гідротермальна, аеротермальна, енергія хвиль та припливів, гідроенергія, біогазів, та вторинні енергетичні ресурси, до яких належать доменний та коксівний газ [1]. У зв'язку з прийняттям цього закону була створена дозвільна система, що видає дозволи на встановлення та використання обладнання об'єктами виробництва альтернативної електроенергії, можливості приєднання до об'єднаної електричної системи України, тощо.

Правові процеси щодо стимулювання зазначені у 9 статті цього закону, і включають два основних напрями: застосування економічних важелів та стимулів, що сприятимуть виготовленню, використанню альтернативної енергії та охороні довкілля, а також створення сприятливих економічних умов для спорудження об'єктів альтернативної електроенергетики. Ці сприятливі умови створюються шляхом впровадження «зеленого» тарифу для кожного суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність щодо виготовлення електроенергії від відновлювальних джерел, а також підкріплюються гарантією на походження

електроенергії, що видається суб'єктом, уповноваженим Кабінетом Міністрів України.

"Зелений" тариф встановлюється для кожного суб'єкта господарювання, який виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, за кожним видом альтернативної енергії та для кожного об'єкта електроенергетики. Відповідно до вимог цього тарифу, відбувається градація для об'єктів на періоди, в залежності від дати їх відкриття. Найбільші дотації застосовуються для об'єктів, що були зареєстровані до 31 березня 2013 року включно, і для них встановлюються тарифи на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт "зеленого" тарифу для електричної енергії. Програмою розвитку передбачено зниження коефіцієнту тарифу на подальші періоди, а максимальна дія тарифу встановлюється до 1 січня 2030 року.

Також передбачена надбавка до «зеленого» тарифу за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва. Це стосується об'єктів, введених в експлуатацію з 1 липня 2015 року по 31 грудня 2024 року, і за умови рівень використання обладнання українського виробництва більше 50% отримує надбавку до тарифу у розмірі 10% від ставки тарифу, а для тих, що використовують вітчизняне обладнання в межах 30-50% – 5 % надбавки.

Підсумовуючи, державне стимулювання щодо виготовлення енергії об'єктами альтернативної енергетики функціонує на належному рівні, передбачені дотації у вигляді збільшення закупівельної ціни державою у суб'єктів господарювання за рахунок встановлення «зеленого» тарифу. Нажаль, спостерігається тенденція щодо зниження коефіцієнту, тобто зниження доходів підприємств. Проте варто зазначити, що стимулювання до використання альтернативної енергії спостерігається також і на споживчому рівні, наприклад, до 31 грудня 2018 року відмінені податки на ввіз електромобілів, сприяючи поширенню екологічно чистого транспорту.

Література:

1. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20.02.2003 № 555-IV *Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 24. – Ст. 155.
2. Кузьміна М. М. Окремі проблеми правового регулювання виробництва енергії з альтернативних джерел в умовах адаптації до права ЄС. Адаптація до права ЄС регулювання економіки України в сучасних умовах : зб. наук. пр. (за матеріалами «Круглого столу», м. Харків, 26 трав. 2015 р.). Харків, 2015. – С. 34–38.